

Kirke-, utdannings- og forskningkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
14/00024-40

Vår dato
24.04.2015

Komitehøring- Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO støtter regjeringen i at kvaliteten på universitets- og høyskolesektoren må styrkes. Både for å kunne bidra med bedre forskning, og ikke minst for å sikre at vi utdanner gode fagfolk til ulike tjenester. FO er også enig i at det er behov for en strukturreform, men vi er usikre på i hvilken grad stortingsmeldingen svarer på den utfordringen. FO mener at meldingen inneholder få konkrete forslag til tiltak utover å slå sammen utdanningssteder. FO er særlig opptatt av hvilke betydning disse sammenslåingene vil ha for helse og sosialfagutdanningene.

Vi mener også at meldingen i for liten grad tematiserer hva som er god kvalitet. Videre er det uheldig at meldingen i så liten grad berører finansieringen.

FO vil i sitt høringsinnspill fokusere på følgende områder

- Utdanningsinstitusjonenes samfunnsmandat.
- Utfordringer for profesjonsfagene, særlig barnevernspedagog-, sosionom- vernepleier- og velferdsviterutdanningene.
- Kvalitet i utdanning og forskning
- Finansiering

Samfunnsmandat

Universitet og høyskolesektoren har et sammensatt samfunnsmandat. På den ene siden skal studenter få utdanning samfunnet trenger og som svarer på kompetansen samfunnet har behov for. Samtidig skal utdanningsinstitusjonene bidra til forskning og ny kunnskap og være opptatt av faglig nyvinning og – tenkning.

Høyskolesektoren og profesjonsutdanningene har tradisjonelt sett vært særlig opptatt av å utdanne mennesker til å fylle ulike tjenester. For å rekruttere og beholde barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere i distriktene, er det avgjørende at det også tilbys utdanning andre steder enn de store byene. Samtidig er det viktig at utdanningsinstitusjonene har robuste nok fagmiljøer for å sikre kvalitet på

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

de ulike utdanningene. Det innebærer også at vi må se på kvaliteten på utdanningen alle utdanningsinstitusjonene tilbyr, og hvordan styrke fagmiljøene på de ulike stedene.

Profesjonsfagene:

Stortingsmeldingen har i kapittel 3 et eget underpunkt 3.5 som tar opp utfordringer knyttet til profesjonsfag. Den viser til lærer-, sykepleier-, ingeniør- og økonomiutdanningen. Vi registrerer at helse- og sosialfagutdanningene ikke trekkes fram, noe vi synes er uheldig. Utfordringene som skisseres for lærer og sykepleierutdanningene gjelder i stor grad også for barnevernspedagog-, sosionom-, velferdsviter- og vernepleierutdanningene. Disse utdanningene er også spredd utover flere små og store utdanningsinstitusjoner i Norge, noe som påvirker fagmiljøet og ikke minst søkermassen. Vi vet at det er noe variasjon i tilbudet de ulike utdanningsinstitusjonen gir. FO mener at det er bra med lokale tilpasninger og at utdanningene er noe forskjellige. Samtidig er vi opptatt av at valg av profil på en utdanning, må være faglig begrunnet framfor økonomisk.

De understrekes i meldingen at studiestedene skal beholdes selv om de slås sammen til større miljøer. FO er imidlertid bekymret for om de store akademiske universitetsmiljøene vil prioritere å bruke penger og krefter på å drifte en liten profesjonsutdanning i distriktet og sørge for at de holder faglig godt nok mål.

Kvalitet i undervisning og forskning

Vi vet lite om kvaliteten på undervisningen på de ulike utdanningsstedene, uavhengig av om de er små eller store, eller kvaliteten på de som er ferdig utdannet. FO mener det er en stor svakhet. Helse- og sosialfagutdanningene har i svært liten grad blitt NOKUT-evaluert, og vi vet derfor for lite om både kvalitet på undervisning og sluttresultat. Disse utfordringene mener FO stortingsmeldingen i svært liten grad berører. FO har tidligere gitt innspill om at vi ønsker våre utdanninger NOKUT vurdert. I Meld. St. 13, Utdanning for velferd står det at «Evalueringer i regi av NOKUT og Norges forskningsråd er nyttige verktøy ikke bare for å undersøke kvaliteten i virksomheten, men også for å heve bevisstheten om kvalitet og stimulere til utvikling ved institusjonene. Kunnskapsdepartementet vil derfor ta initiativ til en samlet evaluering av de sosialfaglige utdanningene og fagmiljøene med tilhørende forskningsvirksomhet.»(s. 83) FO etterlyser en slik evaluering.

Utdanning og forskning i Norge må ha en høy kvalitet, men spørsmålet er hva høy kvalitet innebærer. Profesjonene for helse og sosialfag må stimuleres til mer praksisnær forskning og fagutvikling som bidrar til bedre undervisning og mer robuste fagmiljøer. For disse utdanningene er det viktig å knytte kvalitetsbegrepet til blant annet relevans for praksisfeltet. I mange sammenhenger kan det stå som motsetning til en ønsket akademisering med krav om tynge vitenskapelige publikasjoner. FO mener derfor det er behov for en bredere definisjon av hva som er kvalitet. Det må legges til rette for både spiss og bredde i vitenskapelig produksjon og det må gis publikasjonspoeng for vitenskapelig publisering i lærebøker og annen faglitteratur. Praksisrettet forskning bør i større grad verdsettes og krediteres.

Dette mener vi er i tråd med Meld. St. 13 (2011–2012) «Utdanning for velferd» og Meld. St.7 (2015-2024) «Langtidsplan for høyere utdanning». Begge meldingene slår fast behov for opptrapping av bevilgninger til forskning og høyere utdanning for å fornye offentlig sektor og gi befolkningen bedre og mer effektive velferds-, helse- og

omsorgstjenester. Meld.St .7 etterlyser mer forskningsbasert kunnskap og praksisnær forskning knyttet til blant annet barnevernsfeltet og NAV.

Finansiering

FO registrerer at Stortingsmeldingen ikke berører finansieringsmodell, og at forslag om dette først kommer i statsbudsjett 2016. FO synes det er uheldig fordi det naturlig henger sammen med tema for stortingsmeldingen, dette var også slik vi forsto det, en forutsetning knyttet til finansieringsutvalget. Vi er opptatt av at universitet og høyskoler må ha en god grunnfinansiering som gir mulighet for å opprettholde et høyt faglig nivå på utdanning og forskning. Vi er enig med LO i at det er viktig med en god basisfinansiering, og vi støtter ikke regjeringens mål om å øke den resultatbaserte andelen av bevilgningene. Dette mener vi vil gå utover kvaliteten på både utdanningen og forskning innenfor våre profesjoner.

Profesjonsutdanningene til våre medlemmer er allerede underfinansiert og det er behov for å styrke rammevilkårene for å sikre mer forskningsbaserte, yrkesrettede og praksisnære studier. FO er opptatt av at hoveddelen av ansatte på disse utdanningene bør i tillegg til master og phd, ha en av profesjonsutdanning som grunnutdanning. Det bør derfor legges til rette for relevante masterløp og forskningsmuligheter for ansatte på de ulike utdanningsinstitusjoner slik at de kan kvalifisere seg for doktorgradsløp og for videre ansettelse.

Samtidig med at det er en utfordring at fagmiljøer blir for små ser FO med bekymring på at insentivene i dagens finansieringsordning gjør at det på store utdanningsinstitusjoner som utdanner barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere tas inn flere studenter enn studiet er dimensjonert for. Flere utdanningsinstitusjoner tar inn godt over institusjonens planlagte studieplasser, noe som resulterer i for mange studenter pr lærer. Våre profesjonsutdanninger skal blant annet følge opp studenter i praksis og gi ferdighetstrening i små grupper. Oppfølging av studenter i slike situasjoner svekkes med for mange studenter pr lærer. Konsekvensen er for lite tid til å følge opp hver enkelt student, og redusert kvalitet på undervisning og studentenes arbeidsbetingelser. Dette påvirker også gjennomstrømningen av studenter. Bedre undervisning, med færre studenter pr lærer, og bedre studiefinansiering, vil bidra til å løse noen av utfordringene knyttet til frafall.

Med hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver